

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Рік навчання 1, семестр 1
Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань
А Освіта
Спеціальність
А 4 Середня освіта
Предметна
спеціальність
А 4.16 Захист
України
Освітній рівень
магістр

Назва кафедри та викладач викладачі	Кафедра педагогіки / Викладач.: Порядченко Леся Анатоліївна , доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова Лінк на профіль викладача на сайті кафедри: https://pf.udu.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-pedahohiky/pro-kafedru-pedahohiky Лінк у Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=duZCVF0AAAAJ&hl=uk E-mail: l.a.poriadchenko@udu.edu.ua Лінк на курс в Moodle *: https://dle.udu.edu.ua/course/view.php?id=1097
I. Основна мета/цілі навчання	Формування знань, умінь та компетентностей застосування психолого-педагогічних технологій організації і реалізації змісту освітнього процесу, організації партнерської взаємодії суб'єктів освітнього середовища, самовизначення і самовдосконалення майбутнього фахівця в умовах неперервної освіти.
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*	Навчальна дисципліна обов'язкова Цикл загальної підготовки

III. Обсяг навчальної дисципліни		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
	<i>Кількість кредитів</i>	3	3
	<i>Загальна кількість годин</i>	90	90
	<i>Лекційні заняття</i>	12	6
	<i>Семінарські заняття</i>	10	4
	<i>Самостійна робота</i>	68	80

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Педагогічні технології організації і розвитку змісту освітнього процесу в контексті неперервної освіти

Тема 1.1. Сутність, особливості, головні ознаки педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій

Система неперервної освіти. Інтернаціоналізація системи освіти України. Ціложиттєва освіта. Формальна, неформальна та інформальна освітня діяльність. Історизм поняття «технологія» і проєкція на сучасні освітні процеси. Педагогічна техніка. Модернізація навчальних предметних середовищ. Сутність педагогічної технології. Провідні теорії й концепції формування змісту педагогічних технологій (асоціативно-рефлекторне навчання, теорія поетапного формування розумових дій, сугестопедична концепція, теорія нейролінгвістичного програмування, теорія змістового узагальнення). Класифікація педагогічних технологій.

Тема 1.2. Системні педагогічні технології. Індивідуалізація відкритого освітнього простору

Головні ознаки педагогічної технології як системи. Концептуальність, діагностичне визначення цілей і результативності, економічність, алгоритмізованість, проєктованість, цілісність, керованість, корегованість, постійний оперативний зворотний зв'язок, візуалізація, декомпозиція освітнього процесу на взаємопов'язані етапи, координованість і поетапність дій, спрямованих на досягнення запланованого результату, однозначність виконання передбачених процедур і операцій. Системні технології у вдосконаленні змісту і організації освітнього процесу. Системна технологія як теоретична модель, заснована на конкретному науковому вченні. Моделі дистанційного, змішаного, автономного навчання. Індивідуалізація відкритого освітнього простору. Особистісно орієнтовані та особистісно-соціальні технології.

Тема 1.3. Освітня інноватика. Локальні педагогічні технології. Якість освітніх нововведень

Загальна теорія інновацій. Феномен і сутність педагогічної інноватики. Полігранність категорії «педагогічна інноватика». Аналіз понять «нововведення в освіті», «інноваційний педагогічний досвід», «нові освітні технології», «інноваційне освітнє середовище», «інноваційні освітньо виховні системи», «інноваційні педагогічні технології». Педагогічна (освітня) інноватика як галузь наукового знання і практика. Локальні педагогічні технології. Взірцевий педагогічний досвід (С.В. Белуха, М.І. Босенко, О.М. Гнатюк, М.П. Гузик, З.З. Жофчак, О.А. Захаренко, Я.М. Овсієнко,

М.М. Палтишев, Л.І. Паращенко, Н.С. Пушкар, Г.С. Сазоненко, С.М. Січко, А.І. Сологуб, М.І. Чембержі, В.Ф. Шаталов). Технологія комплексного багатoproфiльного навчання. Технологія розвитку творчої особистості. Технологія зміни «явищ педагогічного процесу». Технологія колегіального управління. Комбінована система організації освітнього процесу. Якість планування нововведень. Параметри якості інноваційної освітньої діяльності. Моніторинг, вимірювання кількісних і якісних показників нововведень.

Тема 1.4. Педагогічне проектування та впровадження педагогічних технологій в систему неперервної освіти

Проектування в системі неперервної професійної освіти та освіти впродовж життя. Педагогіка, андрагогіка, геронгогіка в контексті ціложиттєвої освіти. Педагогічна і андрагогічна моделі навчання. Цілісність і відмінність застосування педагогічних, андрагогічних і геронгогічних технологій. Поняття педагогічного проектування. Попереднє розроблення основних деталей майбутньої освітньої діяльності. Створення ідеального опису перспективного об'єкта, що передуює його реалізації. Методологія проектування. Упровадження педагогічних технологій в освітню практику. Критерії співвідношення педагогічної інноватики і освітньої практики (актуальність, відповідність, гуманність, особистісна спрямованість, готовність інноватики і методична підготовленість педагога до впровадження, наступність із раніше досягнутим досвідом і відповідність загальним тенденціям розвитку національної системи освіти, цілісність, гармонізація, ефективність і перспективність результату). Умови успішного впровадження педагогічних технологій в освітній процес.

Модуль 2. Психолого-педагогічні технології професійного вибору, навчання, діяльності та розвитку фахівця

Тема 2.1. Формула вибору професії і етапи професійного шляху фахівця: концепції, труднощі, оптимізація

Проблема професійного самовизначення: формула вибору професії, труднощі та перспективи професійного розвитку. Структура, етапи та умови успішного професійного самовизначення і професійного становлення особистості. Самосвідомість, самоствавлення, Я-концепція як основні детермінанти зрілості й професійного становлення. Професійна Я-концепція. Диференціація та ускладнення Я-концепції в процесі професійного становлення майбутнього фахівця. Особистість як складна динамічна, самоорганізувальна, відкрита система, частина конструкту «людина-світ». Особливості професійної спрямованості та компетентності майбутнього фахівця. Психолого-педагогічні особливості професіогенезу, професійного становлення особистості майбутнього фахівця: поняття, характеристика.

Тема 2.2. Психолого-педагогічні технології професійного навчання та особистісного розвитку

Основні психолого-педагогічні технології розвитку особистості в юнацькому віці: соціальна ситуація розвитку особистості, провідний вид діяльності, психічні новоутворення, параметри інтелектуального розвитку, сфера спілкування та емоційні якості. Когнітивна сфера та особливості її розвитку в юнацькому та дорослому періодах. Умови, механізми, рушійні сили розвитку особистості студента. Психолого-педагогічні технології подолання

девіантної поведінки студентської молоді: чинники, профілактика та нівелювання в освітньому середовищі. Мотиваційні психолого-педагогічні технології навчально-професійної діяльності студента: мотивація і стимули в освітньому процесі, усвідомлені мотиви: потреби, інтереси, переконання, ідеали, неусвідомлені мотиви: установки і потяги. Психолого-педагогічні технології розвитку творчого мислення студентів.

Тема 2.3. Психолого-педагогічні технології оптимізації професійної діяльності. Саморозвиток і саморух фахівця

Психолого-педагогічні технології в освітній діяльності. Психолого педагогічні техніки впливу, взаємодії, розвитку, корекції, формування та навчання, пов'язані з контекстом «людина-людина». Основна характеристика психолого-педагогічних технологій, їх види. Психолого-педагогічні технології особистісного розвитку викладача: індивідуально-психологічні, психо-фізіологічні, особистісні, соціально психологічні. Психолого-педагогічні механізми формування професійної самосвідомості викладача. Психолого-педагогічні механізми виховання студентської молоді. Викладач як носій моральних та духовних якостей, його вплив на формування і розвиток особистості студента. Механізми розвитку особистісного та професійного потенціалу викладача: самоосвіта, саморозвиток та самодетермінація. Самоосвіта, ціложиттєва освіта. Сучасні вимоги до самоосвітньої діяльності викладача. Психолого-педагогічна діагностика стратегій подолання стрес поведінки, психологічних захистів особистості, деструктивних станів суб'єктів освітнього середовища. Індивідуально-психологічні характеристики особистості та деструкції професійного розвитку викладача. Психолого-педагогічні технології вдосконалення професійного рівня та збереження професійного здоров'я фахівця.

Модуль 3. Психолого-педагогічні технології педагогічно доцільної партнерської взаємодії

Тема 3.1. Комунікативні психолого-педагогічні технології. Формування педагогічно доцільної партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освітньому середовищі

Психолого-педагогічна техніка спілкування: перцептивний, інформативний, інтеракційний аспекти. Вербальні та невербальні механізми впливу у процесі взаємодії викладач-студент. Багатоплановість процесу спілкування викладача та студента. Психологічна характеристика основних механізмів професійно-освітнього спілкування та взаємодії. Основні компоненти педагогічної комунікації. Виховна позиція викладача в педагогічній комунікативній взаємодії: розуміння, визнання та прийняття студента. Техніки ефективного спілкування та взаємодії: активне рефлексивне слухання, Я-повідомлення, техніки аргументації, переформулювання запитань в комунікативній взаємодії. Формування партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії в освітньому середовищі. Сутність і зміст освітніх суб'єкт-суб'єктних відносин. Виховання, навчання, освіта у трактуванні педагогічно доцільних комунікативних суб'єкт-суб'єктних відносин. Рівні розвитку партнерських суб'єкт-суб'єктних відносин у відкритому освітньому просторі.

Тема 3.2. Соціальні, групові, особистісно орієнтовані механізми впливу/взаємовпливу в полікультурному інтегрованому освітньому просторі

Психолого-педагогічні характеристики освітніх груп. Студентська група як психолого-педагогічний феномен. Психолого-педагогічні особливості студентської групи та її структура. Етапи (фази) розвитку студентської академічної групи. Соціальні та психолого-педагогічні технології розвитку групи: адаптація, індивідуалізація, інтеграція як процес та етапи входження студента в студентський колектив. Феномен лідера та лідерства в студентській групі. Колектив кафедри: етапи розвитку, особливості формування і функціонування. Психолого-педагогічна діагностика групових феноменів, соціального статусу, взаємодії та комунікації в студентських групах та педагогічних колективах.

Тема 3.3. Психолого-педагогічні технології конфліктологічної компетентності, позааудиторної та консультаційної взаємодії. Створення й підтримання безпечного розвивального освітнього середовища

Психолого-педагогічні характеристики освітніх конфліктів. Гуманізація сучасної освіти як основа створення та підтримання безпечного розвивального освітнього середовища. Психологічно комфортне та безпечне освітнє середовище як частина соціального середовища та ресурс особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу. Характеристика, компоненти, фактори психологічно безпечного освітнього середовища. Суб'єктність особистості як основа побудови безпечного розвивального освітнього середовища. Конфлікти в освітньому середовищі: чинники, види, специфіка, стадії розвитку, умови та стратегії вирішення. Сучасні психотехніки вирішення конфліктних ситуацій, ведення переговорів, формування конфліктної компетентності, асертивності особистості.

Детальні теми лекційних і семінарських занять, питання до іспиту тощо містяться у курсі у Moodle:
<https://dle.udu.edu.ua/enrol/index.php?id=2692>

V. Результати навчання

ПРН 1. Вільно володіти державною мовою (комунікувати усно й письмово)
ПРН 2. Застосувати інноваційні технології навчання, у тому числі захисту України; застосовувати міжпредметні зв'язки й інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів
ПРН 3. Використовувати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних
ПРН 6. Використовувати у практиці роботи сучасні технології навчання, вміло застосовувати інноваційні методи і техніки навчання.
ПРН 8. Інтегрувати інновації у власну педагогічну практику

VI. Порядок та критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю.
Методи поточного контролю: опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проєкти, написання пресрелізів, есе), оформлення документів.
Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи, тестові модульні контрольні роботи. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних та семінарських заняттях, виконання самостійної

роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних та семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності. У поточному контролі здобувач може набрати 60 максимальних балів.

Методи підсумкового контролю: письмовий екзамен.

Форма підсумкового контролю: екзамен. Він передбачає виконання письмових завдань. На екзамен виносяться питання, що відповідають навчальній програмі з дисципліни і доводяться до відома студентів викладачем. Результати екзамену у максимальні 40 балів. Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сумарна кількість балів поточного (60 балів) та підсумкового (40 балів) контролів.

Розрахунок рейтингових балів за видами контролю (Денна ф.н.)

№ п/п	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Виконання завдань до семінарських занять (практичні кейси та відповіді на теоретичні питання)	4	5	20
2.	Виконання індивідуального завдання	10	1	10
3.	Модульні контрольні роботи з курсу	10	3	30
Підсумковий рейтинговий бал				60

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та модульного контролів (Заочна ф.н.)

№ п/п	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Виконання завдань до семінарських занять (практичні кейси та відповіді на теоретичні питання)	10	2	20
2	Виконання індивідуального завдання	20	1	20
3	Підсумковий заліковий тест	20	1	20
Підсумковий рейтинговий бал				60

Критерії оцінювання знань студентів

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість, емоційність та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи; підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям:

«Творчий рівень» (90-100 балів) - знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно

оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

«Високий рівень» (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

«Достатній рівень» (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

«Задовільний рівень» (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

«Низький рівень» (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу. Оцінка "задовільно" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

«Незадовільний рівень» (0-59 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при відповіді на питання з навчальної дисципліни допустив серйозні помилки, не показав знань з навчально-програмного матеріалу. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Політика освітнього компонента ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова та зазначені у відповідних нормативних документах та положеннях, з якими можна ознайомитися на сайті університету.

Здобувач освіти повинен вчасно приходити на заняття. У випадку пропуску 2 чи більше семінарських занять без поважної причини, які не були попередньо відпрацьовані, його/її підсумкова оцінка буде знижена; здобувач освіти повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; здобувач освіти має активно працювати на практичних заняттях; здобувач освіти повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими здобувачами освіти, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; здобувач освіти може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю. Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання контрольних письмових завдань. Проте користування зазначеними гаджетами під час практичних, індивідуальних та семінарських завдань дозволяється. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю здобувач освіти отримає «0» балів; здобувач освіти повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

Оцінювання (усних повідомлень і практичних завдань із питань курсу, самостійна робота за темами, виконання тестових завдань і т. ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах

VIII. Основні інформаційні ресурси

1. Лебедик Л.В., Стрельніков В.Ю., Стрельніков М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст] Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с.
2. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Київ : Каравела, 2021. - 263 с.
3. Тищенко, В. О., Соколова, О. В., Коваленко, Ю. О., & Верітов, О. І. (2025). Сучасні психолого-педагогічні технології в закладах вищої освіти. Педагогічна Академія: наукові записки, (18). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15837588>
4. Яблонко В.Я. Психолого-педагогічні основи формування особистості: Навч. посібник. Київ, 2023. 257с.

Основна інформація з навчальної дисципліни викладена на освітній платформі Moodle:

<https://dle.udu.edu.ua/course/view.php?id=1097>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри педагогіки протокол №1 від 31 серпня 2026 р.
